

Nr. 123 (177) Penktadienis, 1946 m. birželio mėn., 21 d. II metai

IS PASAULIO

ATOMINĖS ENERGIJOS KONTROLĖ. Londonas. BBC. 20. VI. Vakar buvo atominės energijos kontrolės komisijos posėdis. Svarstytas planas atominę energiją kontroliuoti. Planą išdirbo ir įteikė JAV atstovas Bernard'as Baruch'as. Šiuo planu atominės energijos gamyba ir naudojimas priklauso tarptautinei valdžiai. Atominės energijos gamybos medžiagos, fabrikai ir tyrimo laboratorijos taip pat priklauso šiai tarptautinei valdžiai. Už nuostatų nevykdymą ir peržengimą numatomos griežtos ir veiklios baudos. Didžiųjų valstybių veto teisė, sprendžiant nusikengimus prieš atominės energijos nuostatus, panaikinama. Įsteigus tokį tarptautinę atominės energijos kontrolę, atominių bombų gamyba sustabdoma ir pagamintos bombos sunaikinamos. Atominės energijos gamybos paslaptys perduodamos tarptautinei kontrolės valdžiai. Gale JAV atstovas Bernard'as Baruch'as pareiškė, kad kraštas, kuris yra pasirašęs tokios rūšies ginklų paleisti iš savo rankų, turi turėti visiškos garantijas savo krašto saugumui. Tas kraštas turi būti užtikrintas, kad jame nebus panaudota atominė energija, nuodingos dujos, bakterijos ir, bendrai, turi būti garantuotas prieš bet kokią karą. Šiam planui pritarė Anglijos, Meksikos, Kinijos ir Australijos atstovai. Rusijos atstovas Gromiko pasiūlė naują planą, kuris skiriasi nuo JAV plano tuo, kad veto teisė turi būti paliekama penkioms didiosioms valstybėms. Toliau numatoma, kad sutartis įsigalioja, kai visos jungtinės tautos ją pasirašys, ir pusė valstybių ratifikuos. Tada per tris mėnesius turi būti sustabdyta atominių bombų gamyba, o pagamintosios bombos turi būti sunaikintos. Atominės energijos pritaikymas taikos reikalams paliekamas kiekvienai valstybei atskirai, bet ne tarptautinei institucijai. Šis klausimas bus svarstomas kitame komisijos posėdyje, kuris įvyks antradienį.

PARYŽIAUS KONFERENCIJOJE. Londonas. BBC. VI. 20. Keturių ministrų konferencijoje dėl Italijos karo nuostolių atlyginimo nesusitarta. Susitarta, kad Italijos turtas ir fabrikai, kurie yra provincijose, priskiriamose prie kelių valstybių, pasilieka šių valstybių nuosavybėje be atlyginimo. Išimtį sudaro atskirų asmenų turtas. Praėjusį trečiądienį buvo slaptas posėdis. Vakar susitarta dėl kariuomenės išvedimo iš Italijos ir Bulgarijos. Rusai buvo pasidėję iš Bulgarijos išvesti kariuomenę gegužės mėnesį, bet savo pažadų dar neįvykdę. Bevinui antrą kartą pasiūlius kariuomenę iš Italijos ir Bulgarijos evakuoti, Molotovas, nors mažai tai vertindamas, sutiko. Kariuomenė išvedama, pasirašius sutartį su Italija ir Bulgarija, per 90 dienų su sąlyga, jei Anglijos kariuomenė bus praleista per amerikiečių zonas Vokietijoje ir Austrijoje. Vakar buvo slaptas posėdis, kuriame susitarta dėl sudarymo komisijos, kuri kontroliuotų Italijos taikos sutarties sąlygų vykdymą. Dėl Italijos kolonijų likimo susitarta ta prasme, kad sudaroma komisija, kuri ištirs Byrnes projektą. Tas projektas numato konstatuoti taikos sutartyje, kad Italija atsisako nuo kolonijų, o didieji per vienerius metus turi dėl jų susitarti. Per metus ne-susitarus, klausimas perduodamas JT. Korespondentai praneša, kad šiandien bus svarstomas Triesto klausimas. Jeigu pavyksią susitarti, Byrnes pasiūlysis taikos konferenciją susaukti liepos mėn. 15 d.

1946.VI.21

Dienos Žinios

2.

TRUMPOS ŽINIOS

Londonas, BBC, VI.21. Pres. Trumanas pareiškė, kad jis ir Amerikos vyriausybė visiškai pritaria atominės energijos planui, kurį yra iškelęs Baruch'as.

- Austrijos vyriausybė pareiškė, kad ji reikalauja sau Dunajaus laivininkystės bendrovės, kuri priklauso Vokietijai ir kurią dabar valdo rusai. Balandžio mėn. 26 d. Austrijos vyriausybė prašiusi Tarybų Sąjungą tuo reikalu tartis. Sąjunga sutikusi ir nustatiusi derybų laiką gegužės mėnesį. Bet iki šio laiko iš T. Sąjungos vyriausybės nėra gauta jokių žinių.

- Vengrijos min. pirmininkas atvyko į Londoną. Šiandien jį priims Attlee. Šis praga pranešimo, kad JAV vyriausybė grąžina Vengrijai auksą 23 mil. dolerių vertės. Šis auksas yra radusi Vokietijoje JAV karo valdžia. Be to, JAV vyriausybė yra davusi 10 mil. dolerių paskolą. Tai yra Vengrijos ministro pirmininko pasiekti laimėjimai Amerikoje.

- Vokietijoje, rusų zonoje, rugsėjo mėn. bus rinkimai į savivaldybes. Būg naciai balsavimo teisės neturės.

- Pranešama iš Palestinos, kad vienos žydų pagrobtos angly majoras pabėgo. Jis pareiškė, kad buvęs užpultas septynių benditų ir chloroformu apsvaigintas. Užpuolimą dalyvavusi ir viena moteris. Angly kariuomenė ieško kitių penkių pagrobtų karininkų. Kaime gyvenantys pasipriešina ginklų. Viename kaime per susidūrimą šeši žydai esą nukauti ir septyni sužeisti. Miestuose uždrausta išeiti iš butų.

- Jeruzalės didysis mufti atsirado Egipte. Jis dabar yra karaliaus Faruko dvare. Angly vyriausybė pareiškė, kad Jeruzalės did. muftiui nebūs leista apsigyventi Palestinoje. Anglijos Žem. Rūmuose Attlee pareiškė, kad Egipte vyriausybė muftį išduoti atsisako.

- Vokietijoje, angly zonoje, įvyko pokeminto šaudmenų sandėlio sprogdymas. Žuvo 100 belaisvių ir tremtinių, kurie ten dirbo.

- Gen. Michailovičiaus byloje jo pavaduotojas pareiškė, kad Michailovičius buvo įsakęs kovoti su partizanais ir bendradarbiauti su sąjungininkais. Michailovičius, iš vietos šaukdamas, tai paneigė.

- Pranešama iš Pragos, kad trečiadienį Čechoslovakijos parlamentas išrinko prezidentu Eduardą Benešą. Jam vykstant į parlamentą, skambino Pragos bažnyčių varpai. Į parlamentą įėjus, visai atstovai atstatojo ir sugiedojo tautos himną. Vyriausybę sudaryti pavesta komunistui Klemensasui Gotwaldui.

- Prancūzijos valstybės prezidentu išrinktas pažangiųjų katalikų partijos atstovas Bidault, dabartinis užs. reik. ministras. Iš 544 atstovų už Bidault balsavo 384 atstovai. Balsavo socialistai, pažangiųjų krikšč. partija, republikonai ir radikalieji socialistai. Vakar Bidault vedė derybas su partijų atstovais dėl vyriausybės sudarymo.

STOVYKLOS GIVENIMAS

Pastas praneša, kad norintieji gauti laikraščius per liepos mėnesį turi pratepti prenumeratą arba naujai išsirašyti iki birželio 25 d. Vėliau sumokėti pinigų gali kai kurių laikraščių numerių nebegauti. Dar galima užsisakyti angliškai lietuviškai vokišką žodyną. Kaina apie 20,-RM.

Ryt, VI.22, 20,30 val. stovyklos salėje bus dr. Mačiulio pranešimas.